

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

109. Riccij Geog. tab. Regi offertur, quo fructu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

citare, nisi Ministros idolorum, decessione suorum quotidiana macrescentes, auaritia stimulasent ad interpellandum libello iudicem quo legem proferebant nouas omnes doctrinas proscibentem à Pechinensiditione; sed horum quoque ingratis inde tam grauidi lecti sunt ammarum manipuli vt ferendo non esset, F. Antonij valetudo. Exculis nihilominus alia oppida biuulstri spatio, fructu pro obstaculis aduertitium, minori aut inaiori. Relicta vbique Christianè viuendi documta; vnus è multis virtute præstans, & auctoritate, vbique cæteris præfectus, qui Patres de ægrotis, cathecumenis, & dissolutè agentibus fieret certiores, vt ad opem ferendam festinarent.

10.
Riccijs Geog.
tab. Regi of-
fertur, quo
fructu.

Dum hæc foris geruntur Pechini contigit vt præter omnem expectationem Regi exhiberetur Geographica Riccijs tabula, Lingozuoni Mandarinum olim studio & sumptu edita; cumque hæctenus pridem auctoris eiusdem extarent plurima, nemo sat Regi acceptum confidebat fore, si spectaret Sinas exiguo concludi spatio, quos suis cum Mathematicis crediderat, orbe vix toto angustius porrigi. Nam & multi Sinarum conspiciant hoc ipsum infectis oculis; cum Eunuchus ex aula intimis, aut simplicior cæteris aut animosior ausus est eam Regi tabulam offerre, multis retrò annis Pechini excusam, foliorum sex amplitudine, quorum vnumquodque brachio vno latum, duobus longum, ita proximo notebatur, vt simul explicata orbem repræsentarent vniuersum. Et plane contra quam tot annos extimuerant Eunuchi, & aula Mandarinum maiorem in modum ea Regi tabula placuit; nec ægrè agnoscere vult esse se orbis totius Monarcham non esse; nec suspicatus est fabulas à peregrino concinnatas, quas cænebat arte, ratione & dispari partitionum terrestrium, cum cælestibus consensu, ante oculos probari; Regna præterea, & vrbes, montes, & flumina, & suis cum insulis maris signabantur, nominabantur, & explicabantur idiomate Sinensi cum Geographiæ totius summis principiis, quæ vbi Rex sua cum incredibili iustrasset voluptate, mandauit Riccijs cuius in tabula nomen auctoris notauerat, vt sibi exempla illius duodecim imprimi serico curaret, quæ filio Principi, vni ex Reginis, & ornando palatio destinabat; verum Pechinensium Typorum cum alter casu fractus, alter esset penes Lingozuonum tunc longè absentem, recepit Riccijs intra mensem, aliam se Regi edituram multò ampliorem; Rex eius aut sumptui aut labori parcens, eam ipsam à suis sculptoribus iussam Typo-
ciali exemplis innumeris, toto regno dispersit. Hinc noua Riccijs summa sublimioris incrementa, & gratulationes Mandarinorum Principum, quibus summum bonorum erat Regis approbationem meruisse, quam se vnà promeritos putabant cum Riccijs, cuius nomen, & decora suis in Geographiceam tabulam proceris, & elogijs ornatant. Gaudet in Sina, & Deo gratias agebat Riccijs, quod hæc denique in eius honorem omnis uerterent, de quo & eius Ecclesiæ toto orbe diffusa maiestate, multa descriptionibus locorum interseruatur quæ alio
dico

aditu penetrare ad Regem nunquam potuissent, & prospiciebat si minus neganti Vanhé, successorum saltem cuiusdam profutura.

Quamobrem hæc etiam tam læta amicissimum sibi latere noluit Lingozonum; persuasitque illi multis in aulam regredi & Regionis vnus regendas vrbes quæ deferebantur suscipere; cuius Præfecturæ dum à Rege diploma Pechini operitur, quadrimestrem dedit in Geometricis Riccio operam; in qua quotidianas scholas, dexter & caritate habili Magister, à Mathematicis inchoatas, Theologicis claudibat, vnde simul acutus ingenio & iudicio præstans discipulus, percepta facile Dei notitia, erat illi tunc nomen daturus, nisi perplexo illo multarum coniugum laqueo teneretur. Sed iuuabat nihilo segnius Riccium in quaestiu animarum, suæque in primis familiæ, in qua duos habebat excellentis ingenij iuuenes propinquos, professione Literatos, horum alteri dæmon vaticinatus nascenti fuerat fore Deorum Sinensium, in paucis cultorem eximium, & verò tam miris à puero & inuitatis modis vaticinio respondebat, vt celebraretur nomine sanctitatis. Sed enim haud prius Christi Dei fœlix illi affulsit radius, cum dementem illam suam pietatem in eorum detestationem odiûmque conuertit, solitus deinceps seipsum pudore obruere, si quid minus ardentem, atque industrie pro Christo præstaret, quàm olim pro dæmone. Patrem quoque suum Lingozonum Deo mirabiliter adspirante, paucis argumentis ita Christo addixit, vt congesta in fascem simulachra haud difficilîus, quàm, (quod ipse aiebat) veteres calceos à se proiiceret, sed amplæ illius familiæ tam fausta mutatio, nihil prodigiosius habuit locuplete viro & nobili, suis propterea penatibus impensè obstrictus, quod multa se crederet illorum beneficio assequi; vnde auro, argento & gemmis, subinde illorum in ventres coniectis satagebat illos retinere sibi propitios, & eorum fauorem emereri, qui mos Sinis est sacer, & sacra sunt omnia quæ iactantur in idoli cauum velut in idoli viscera mutarentur. Multi quin etiam dum iuola finguntur, ex rebus cuiusque generis, optimi aliquid eo cauo concludunt, aiuntque ex sua, nescio qua, Theologia, idoli intelligentiam, illa naturarum ex vniuersali communione & varietate consistere. Cæterum is de quo cœpimus, adulter, perfidus, iniustus, vita erat in Deum & homines qua dici aut fingi detestabilis nihil potest. Dumtaxat illud retinebat ex genio Sinarum quod erga parentem decrepitum intimè afficiebatur omnique labore, & sumptibus, eius voluptati & desiderio studebat, paratus; caducum illius senium, exhausto, si possit venarum suarum sanguine reparare, qui natura, ac gentis instinctus, misero salus fuit; audiens enim apud herum suum Lingozonum de vita immortalis quàm Christiana lex suis certò spondebat sequacibus, statuit omnino fore se in patrem, impium, nisi hanc illi pro viribus curaret, ratusque se ab illo æquius auditum iri quàm alium, Christianismi rudimentis excolendum se Patribus obtulit, ipse quidem de lege haud magis quàm de vita mutanda cogitans, sed parenti

N n

Conuers. in-
fig.110.
Ventre idolo-
lor. auro, &
gem. imple-
ti.